

Sygn. akt V CNP 27/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie ze skargi [...] Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w K.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 26 września 2012 r.,
sygn. akt I ACa [...]
w sprawie z powództwa A. G.
przeciwko [...] Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 grudnia 2013 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

1. [...] Spółdzielnia Mieszkaniowa „[...]” w K. wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 26 września 2012 r., wydanego na skutek apelacji A. G. od oddalającego jego powództwo wyroku Sądu Okręgowego w O. z 20 czerwca 2012 r. Wyrokiem tym Sąd Apelacyjny zasądził od Spółdzielni na rzecz powoda kwotę 45.713 zł z ustawowymi odsetkami od 20 czerwca 2012 r. oraz koszty postępowania, a w pozostałym zakresie oddalił jego apelację.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku [...] Spółdzielnia Mieszkaniowa „[...]” w K., mająca w prawomocnie zakończonym postępowaniu status pozwanej, mieni się wnioskodawcą, a powoda nazywa uczestnikiem postępowania. Z niejasnych też przyczyn objaśniając niemożliwość wzruszenia zaskarżonego wyroku w drodze innych dostępnych jej środków prawnych, pozwana powołuje się na art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c., gdy tymczasem przepis ten decyduje o dopuszczalności skargi kasacyjnej w postępowaniu nieprocesowym w sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku.

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 2 i 3 k.p.c. do wymogów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny i uzasadnienie jej podstaw.

Pozwana zarzuciła, że wyrok z 26 września 2012 r. zapadł z naruszeniem: - art. 136 k.p.c. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 ustawy z 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.) i § 8 pkt 2 ppkt 2 statutu spółdzielni, poprzez przyjęcie, że pozwana powinna wysłać powodowi uchwałę Rady Nadzorczej Spółdzielni z 7 lutego 2002 r. o wykreśleniu powoda z rejestru członków spółdzielni raz jeszcze po 27 czerwca 2002 r.; - art. 415 k.c. poprzez przyjęcie, iż pozwana nie doręczając ponownie powodowi po 27 czerwca 2002 r. uchwały Rady Nadzorczej z 7 lutego 2002 r., wyrządziła mu szkodę; - art. 361 k.c. poprzez przyjęcie, że z przyczyn braku należytej staranności pozwanej, powód poniósł szkodę.

2. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny za zasadne uznał powództwo o zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania za szkodę w postaci różnicy między wartością przysługującego mu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w zasobach pozwanej a wypłaconego mu wkładu związanego z tym lokalem, której powód doznał wskutek podjęcia przez pozwaną działań zmierzających do wykluczenia go z grona członków spółdzielni i wygaśnięcia jego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu w zasobach pozwanej, a następnie wskutek przeprowadzenia jego eksmisji z lokalu.

Bezsporne w sprawie było, że powód został wykluczony z grona członków pozwanej, która określiła wartość wkładu związanego ze spółdzielczym własnościowym prawem do lokalu należącym do powoda, a z kwoty podlegającej wypłaceniu na jego rzecz potrąciła swoje wierzytelności w stosunku do niego, po czym zadysponowała lokalem na rzecz innej osoby i przeprowadziła eksmisję powoda z tego lokalu. Sąd Apelacyjny uznał, że wina pozwanej w powstaniu szkody, której naprawienia powód się domagał polegała na tym, iż nie zareagowała właściwie na powiadomienie jej przez powoda 27 czerwca 2002 r. o jego adresie dla doręczeń, o spłacie części długu w kwocie 500 zł i o prośbie o rozłożenie na raty jego pozostałej części. W tym czasie powód nie wiedział o wykluczeniu go z grona członków pozwanej, a jej obowiązkiem było powiadomienie go o zaistniałych z jej inicjatywy faktach prawotwórczych. Gdyby powód wiedział o wygaśnięciu przysługującego mu prawa, zbyłby je sam po cenach rynkowych. Zaniechanie pozwanej naraziło go zatem na szkodę w kwocie 97.000 zł, do powstania której powód przyczynił się jednak w połowie, gdyż wbrew obowiązkowi nie powiadomił pozwanej o miejscu swojego pobytu, jak tego wymagał § 8 pkt 2 ppkt 2 statutu.

3. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia została wprowadzona do Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98). Źródła tego szczególnego środka procesowego oraz przyczyn jego wprowadzenia do systemu prawnego należy poszukiwać w art. 77 ust. 1 Konstytucji, przewidującym odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez niezgodne

z prawem działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej oraz w art. 417 - 417² i art. 421 k.c. Artykuł 417¹ § 2 k.c. w aktualnym brzmieniu stanowi, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że dla objaśnienia znaczenia pojęcia „niezgodność z prawem” prawomocnego orzeczenia należy odwołać się do celu wprowadzenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do systemu prawnego, do sposobu skonstruowania tej instytucji w obowiązujących przepisach oraz do istoty i sensu odpowiedzialności państwa przewidzianej w art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 ust. 1 Konstytucji. Wyrok niezgodny z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., to taki wyrok, który jest niewątpliwie sprzeczny z przepisami nie podlegającymi różnej wykładni, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo będący efektem niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Traktowanie jako niezgodnego z prawem każdego wyroku sądu ocenionego przez którąś ze stron jako wadliwy niosłoby zagrożenie dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, a co więcej - także dla swobody sądu w ocenie dowodów i stosowaniu prawa (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CNP 27/08, „Palestra” 2008, nr 11-12, s. 310; z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNP 2006, nr 23-24, poz. 351; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-23, poz. 323; z 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08 niepubl.).

4. Z motywów zaskarżonego wyroku nie wynika, żeby podstawą oceny ustalonego w sprawie stanu faktycznego przez Sąd Apelacyjny był art. 136 k.p.c. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 pr. spółdz. Przepis art. 136 k.p.c. zawiera w sobie normę z zakresu procedury cywilnej, która oczywiście - w związku z art. 5 § 1 pkt 4 pr. spółdz. - nie może mieć zastosowania w przedprocesowych stosunkach łączących strony, Wbrew zarzutom skargi, Sąd Apelacyjny dostrzegł, że statut pozwanej przewidywał obowiązek poinformowania jej przez członków o adresie,

pod który pozwana powinna kierować do nich korespondencję, a naruszenie tego obowiązku przez powoda zostało przez Sąd uznane za formę jego przyczynienia się w połowie do szkody. Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że pismem z 27 czerwca 2002 r. powód poinformował pozwaną o adresie dla doręczeń. Ustaleniami tymi Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi (art. 424⁴ zdanie drugie i art. 398¹³ § 2 w zw. z art. 424¹² k.p.c.). Po tej dacie pozwana mogła mu zatem przekazać informacje pozwalające na podjęcie takich środków, które by zminimalizowały jego straty w związku z uchwałami o wykluczeniu go z grona członków spółdzielni i orzeczeniem jego eksmisji z lokalu. Przekazanie tych informacji Sąd uznał za konieczne wobec podjęcia przez pozwaną w stosunku do powoda działań na podstawie – uznanego za niezgodny z Konstytucją - art. 17⁸ ust. 1 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013, poz. 1222), które ostatecznie pozbawiły powoda prawa majątkowego o wartości znacznie przewyższającej wypłacony mu wkład.

Skarżąca nie przytoczyła jakichkolwiek jurydycznych argumentów, które by mogły usprawiedliwiać jej tezę, że powyższe wnioskowanie Sądu Apelacyjnego, poparte poglądami wyrażonymi w orzecznictwie, pozostaje w sprzeczności z art. 415 k.c. czy z art. 361 k.c. Trzeba przy tym zaakcentować, że w zgodzie z poglądami przedstawionymi wyżej (pkt 3), o uwzględnieniu skargi mógłby zdecydować tylko kwalifikowany charakter naruszenia prawa przez Sąd Apelacyjny.

Nieadekwatne do przedmiotu postępowania są też zawarte w ostatnim zdaniu skargi wnioski pozwanej o stwierdzenie, że zaskarżony przez nią wyrok jest niezgodny z art. 43 k.r.o. i art. 689 k.p.c. Przepisy te, z oczywistych względów, nie mogły znaleźć zastosowania w sprawie i nie stanowiły podstawy wydania zaskarżonego wyroku.

Przytoczone wyżej braki w argumentacji przedstawionej przez skarżącą już *prima facie*, bez potrzeby przeprowadzania pogłębionej analizy prawnej, usprawiedliwiają tezę, że jej zarzuty są nieadekwatne do przesłanek, które legły u podstaw wydania zaskarżonego orzeczenia. W konsekwencji nie ulega

wątpliwości, że zarzuty te nie usprawiedliwiają też twierdzenia o sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z prawem, a trafność argumentacji Sądu Apelacyjnego nie wymaga jakiegokolwiek dalszego badania. Czyni to rozpoznawaną skargę oczywiście bezzasadną (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 stycznia 2001 r., I PKN 794/00, OSNP 2002, nr 17, poz. 412; z 6 lutego 2009 r., I BP 19/08, LEX nr 746163; z 14 kwietnia 2008 r., I BP 1/08, LEX nr 470957).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 424⁹ k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

aw
jw